

Хадија Цигал Кријешторац
Библиотека „Вук Караџић” Пријепоље
hadijakrijestorac@gmail.com

821.163.41.09-2 Тмуша В.

Владислав Веселиновић Тмуша: међуратни писац драмских комада

Сажетак: Владислав Веселиновић Тмуша (Пријепоље, 1888 – Сарајево, 1954), плодан и жанровски разноврстан писац између два рата, код својих савременика, задобио је највећу пажњу својим драмским текстовима. И накнадно тумачење Тмушиног књижевног опуса највише се бавило Тмушом као драмским писцем. Најплоднији период Тмушиног књижевног стварања (1920–1939) обележен је писањем и извођењем његових драма у Народном позоришту у Сарајеву, за које је посебно био везан, као и у другим мањим позориштима у Босни, Црној Гори и Македонији. Највећу пажњу, већи број извођења у позориштима, имала је драма „Шефка Хасанова”. Овај текст се због свега тога и бави драмским стваралаштвом Владислава Веселиновића Тмуше, с намером да се додатно афирмише завичајни писац пријепољског краја између два рата. Тмуша је део свог драмског стваралаштва објавио, а доста тога је у рукопису.

Кључне речи: Владислав Веселиновић Тмуша, драме, „Шефка Хасанов” („Хасанагиница”).

Увод

Владислав Веселиновић Тмуша је рођен у Пријепољу 20. новембра 1888. године, од оца Петра Тмушића¹ и мајке Христине, који су имали још два сина (Душана и Вукосава) и три кћери. Породично

¹ Један огранак Тмушића узео је презиме Вукосављевић. Генеологија породице Тмушић и Вукосављевић казује нам да су Владислав и Сретен Вукосављевић веома близак род.

презиме узео је по прадеди Веселину, из Сопотнице,² а књижевно по племену Тмуше из кога потичу. Основну школу је завршио у Пријепољу,³ нижу гимназију (1901–1905) у Пљевљима.

По завршетку Гимназије у Пљевљима, службује као финансијски службеник у Пријепољу, а затим у Скопљу. Од 1926. године живи и ради у Сарајеву, као чиновник у Аграрном одсеку Дринске бановине, а од 1945. до 1948. године ради у Аграрној комисији Народне Републике Босне и Херцеговине. Пензионисан је у Сарајеву, 1948. године, са признатим стажом од 1907. године и својством књижевника од 1919. године.

Био је ожењен Анком Антуновић, с којом је имао два сина и три кћери. На почетку Првог светског рата, као поданик Краљевине Србије, интерниран је с породицом у Арад, тада у Мађарској, а 1941. године окупаторске власти су га отпустиле с посла, а сина Здравка одвеле у Јасеновац. Умро је у Сарајеву 30. марта 1954. године.

² Село код Пријепоља.

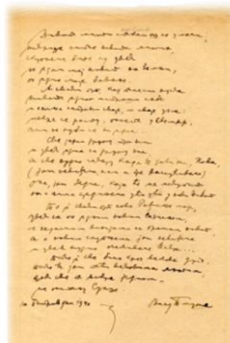
³ Тмуша није прекидао везе са завичајем, а у његов стан у Сарајеву долазили су Пријепољци, као Владимир Перић или Џанко Чузовић. У аутобиографском фрагменту романа „Пред буру” (Вечити пламен) описује сећања на детињство, Жупу и Сопотницу, Сарајевски агентат 1914. године и страдање Срба.

Тмуша је био члан Удружења југословенских драмских аутора (1921); један од оснивача Драмског аматерског клуба (ДАК) у Сарајеву; секретар Народног позоришта у Сарајеву (1925–1926), у време када је његов управник био Бранислав Нушић; уређивао је часопис *Народно позориште*, званични орган ове установе; био члан удружења Групе сарајевских књижевника од њеног оснивања, са Исакком Самоковлијом, Марком Марковићем, Боривојем Јевтићем и другима (1928).

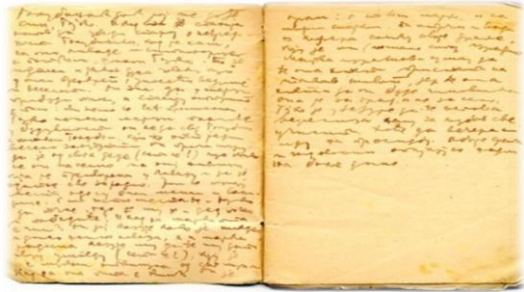
Тмуша: поново у Пријепољу

Тмуша је плодан књижевни стваралац, писао је: песме, приповетке, хумореске, драме, путописе, мемоарску кратку прозу, есеје, чланке, књижевне осврте, драмске критике, чак се бавио и преводилаштвом са француског, немачког, турског и мађарског. Био је сарадник бројних листова и часописа, где је објављивао своје песме, приче и есеје, као и драмске текстове. Најзначајнији Тмушин допринос нашој књижевности је у

области драмског стваралаштва. Мноштво драма, актовки и комедија објавио је у часописима, а многе су нештампане⁴ остале у његовој књижевној оставштини која се чува у Музеју књижевности и позоришне умјетности Босне и Херцеговине у Сарајеву и Библиотеци „Вук Караџић” у Пријепољу.

Но, без обзира на тако богат и разноврстан књижевни рад, Владислав Веселиновић Тмуша данас је познат само истраживачима позоришног живота између два рата. Сећања на Владислава Веселиновића Тмушу су

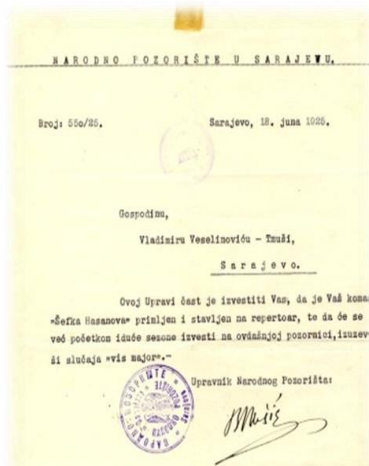
избледела, нестао је са позоришне сцене и из видика читалаца, неправедно је пао у заборав. Подаци о њему могу се наћи у историјама књижевности и позоришта између два светска рата у Босни и Херцеговини, позоришним музејима и белешкама у штампи тога времена. Нису утврђени ни сви псеудоними које је користио, поред Вл. Петров, Зулмет, Вајле Зефирић, Петрониус, Адис. А био је међу најизвођенијим писцима на аматерским сценама, од Хрватске до Македоније. О њему се углавном писало узгредно и пригодно, најчешће поводом извођења његових драма, као писцу за аматерска позоришта. Изузетак је покушај пишчевог пријатеља, професора Жарка Илића, да целовито представи Тмушин живот и дело”.⁵

⁴ Од обимнијих, нештампаних и вероватно неиграних драма, пажњу завређују родољубива драма у пет чинова „Груда земље” и сатирична комедија у четири чина „Демииосове фигуре” или проширена варијанта „Љубавни комедијанти”, као оштра друштвена сатира слична Нушићевом „Мистер Долару”.

⁵ Владислав Веселиновић Тмуша, *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва*. прир. Вујица Бојовић (Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић”, 2015): 3.

Оцене у тадашњој критици крећу се од негирања сваке вредности до неумерених похвала, са повременим неспоразумима. Као што се то често дешава, био је популарнији и игранији него што је добијао признања од књижевне критике.

Библиотека „Вук Караџић”⁶ у Пријеполу, у стандарду својих послова, осамдесетих година је кренула у потрагу за књижевном грађом овог ретког и драгоценог књижевног ствараоца између два рата, нарочито за ову малу средину. С намером да, пре свега, за свој завичајни⁷ фонд прикупи Тмушине књижевне радове (шtamпане, али и тако посебно велики рукописни материјал необјављених дела), Библиотека је успешно, захваљујући агажману тадашњег управника и библиотекара, професора књижевности и песника Вујице Бојовића,⁸ крајем осамдесетих (дакле

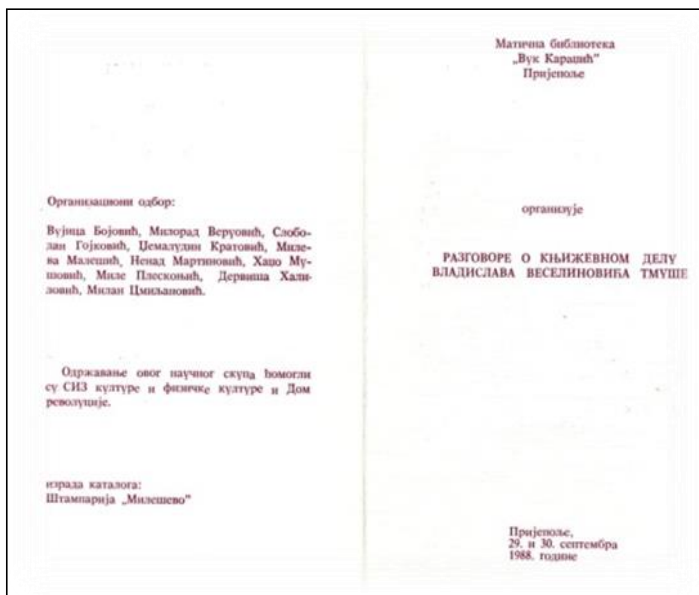
⁶ Значајан корак у расветљавању и упознавању, локалне и шире књижевне јавности, са списатељском појавом каква је Владислав Веселиновић – Тмуша, библиотека у Пријеполу је учинила организујући *Разговоре о књижевном делу Владислава Веселиновића Тмуше*, 29. и 30. септембра 1988. године. На скупу су учествовали, па да кажемо, у том времену ретки познаваоци Тмушиног опуса: др Јосип Лешић, мр Гордана Музаферија, др Војислав Максимовић, мр Љиљана Пешикан Љуштановић, Јован Љуштановић и Вујица Бојовић. Скупу су присуствовали Срећко Веселиновић и Нада Милошевић (син и кћерка Владислава Веселиновића Тмуше који су живели у Сарајеву).

⁷ И надасве, у Тмушиној литератури присутан је његов завичај, Пријеполје. Везаност аутора за завичај може потврдити и обавештење уз прво издање Шефке Хасанове: „Сва одобрења и дозволе даје искључиво Михајло А. Досковић. Пријеполје, (Србија)”.

⁸ Вујица Бојовић (1942–2016), професор југословенске књижевности и јужнословенских језика, виши библиотекар, песник. Од 1980. до 1989. године директор матичне библиотеке „Вук Караџић” у Пријеполу, од 1989. до пензионисања 2005. године библиотекар у завичајном одељењу. Посвећено се бавио прикупљањем и расветљавањем књижевног дела Владислава Веселиновића Тмуше. Аутор књиге „Век библиотеке у Пријеполу” (2005) и приређивач књиге: Владислав Веселиновић Тмуша. *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва* (Пријеполје: Библиотека „Вук Караџић”, 2015). С посебним пијететом, поштовањем и захвалношћу за све што

трагање и прикупљање је трајало деценију), дошла у посед свих штампаних примерака разноврсног књижевног опуса. Преузела је богат рукописни материјал од породице, као и објављене текстове, песме, приче, драмске текстове, есеје, критике и друге писане изражаје В. В. Тмуше у тадашњој штампи.

Овај скуп био је добра платформа за развијање идеје и послова који су се континуирано и плански спроводили како би се што оптималније, и како доликује, расветлио књижевни опус В. В. Тмуше.⁹

Тмуша: драмски опус

Народно позориште у Сарајеву има посебну улогу у Тмушином животу. Посебно, се истиче важност како је доживео да се његова драма игра на тој сцени. То ће се десити за време управе Бранислава

је урадио за библиотекарство и културу овог краја, посвећујем овај рад мом деценијском колеги Вујици Бојовићу.

⁹ Један од резултата је и поменута књига Владислав Веселиновић Тмуша. *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва* (Пријеполје: Библиотека „Вук Караџић“, 2015), коју је приредио Вујица Бојовић.

Нушића, што свакако указује да је Тмуша успевао да искорачи из просечности. Народно позориште у Сарајеву, писмено (18. 6. 1925), у потпису управник Бранислав Нушић, обавештава Владислава Веселиновића Тмушу: *Овој Управи је част извести Вас, да је Ваш комад „Шефка хасанова” примљен и стављен на репертоар, те да ће се већ почетком идуће сезоне извести на овдашњој позорници, изуzeвши случај „вис мајор”.*

„Међутим, иако је написао преко тридесет драмских текстова, сем „Шефке Хасанове”, која је приказана (23. 5. 1926) за вријеме управе Бранислава Нушића, и на Нушићеву иницијативу и двије једночинке одигране у оквиру Драмске вечери „Групе сарајевских књижевника” („Комендијанти под маском” – 2. 5. 1933; „Двије мајке” – 7. 2. 1940), све остало је завршило на позорницама аматерских друштава, или је затурено међу корицама разних (сада већ заборављених) листова и новена и то углавном оних хумористичких, намијењених искључиво „лаком штиву” и забави”.¹⁰

Очито је, пратећи судбину Тмушених драмских текстова, да је то било тешко време за писце и позоришта. И утолико више фасцинира Тмушина упорност и у писању драма и у његов ентузијазму да их неко позориште изводи.¹¹

¹⁰ Јосип Лешић. „Владислав Веселиновић Тмуша – драмски писац” (рад изложен на научном скупу посвећеном Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988): 3.

¹¹ Сарајевски писци позоришних комада, због лошег третмана, организовали су 1937. године Драмски аматерски клуб (ДАК), сачинили списак аутора и текстова и разаслали их, по веома ниској цени (25–100 дин.) свим позориштима па и аматерским и најмањим. На списку, Тмуша је имао највећи број драмских текстова (20).

Публиковане, самостално као књижице или у часописима су драме: „Шефка Хасанова: драма у четири чина” (Сарајево: „Босанска пошта” Јосипа Бретлера, 1920); „Небојша: драмска епизода с предигром и алегоријом” (Сарајево: Комисионо издање Књижаре Ј. Студничка и др., 1920, прештампано из „Српске ријечи”); „Небојша: драмска епизода с предигром и алегоријом” (Сарајево: Пишчево издање, 1920); „Он и њих две: комедија у једном чину” (Сарајево: „Књига за народ” = Дамјан Николић, 1926) (Библиотека „Народна позорница”, св. 2); „Сузе у ветар: шала у једном чину” (Сарајево: „Књига за народ”, 1926) („Народна позорница”, св. 1); „Омербег Љубовић: драмска слика у једном чину” (Сарајево: Књижара Јакше Кушана, 1927); „Свети Саво на Мељаку: светосавски фрагмент у једном чину” (Сарајево: Књига за народ, 1927) („Народна позорница”, св. 4); „Хасанагиница” („Шефка Хасанова”): нова обрада: драма у четири чина (Сарајево: Књига за народ, 1929) („Народна позорница”, св. 5); „Омербег Љубовић: драмска слика из старије историје Босне” (Сарајево: Књига за народ, 1929?) („Народна позорница”, св. 3); „Омербег Љубовић: драмска слика у једном чину из старије историје Босне” (Сарајево: Издавачка књижара Јакша Кушан, 1933) (Библиотека „Мала позорница”, св. 3); „У колу братства: народни комад у два чина с пјевањем из соколског живота на селу” (Сарајево: пишчево издање, 1934).

Очито да су то била времена када се добрим делом од драмског текста и позоришта очекивало да добро забави. Јер из подналова драмских текстова већине аутора, а свакако и Тмушених, стоји: драма, драма у стиху, историјска драма, народни комад са певањем, трагикомедија, комедија, шала, па чак и соколски комад. „У Босни и Херцеговини између два рата, за потребе професионалних, хуманитарних и културно-просветних друштава (Гајрет, Просвјета, Сокол)”¹² И Тмуша је у својим комадима обрађивао теме које су садржавале одређене патриотске или морализаторско-дидактичне тенденције. То се најбоље види у драми „Небојша” (1920), која се дефинише као пропагандни, родољубиви драмски ораторијум, који

¹² Јосип Лешић, „Владислав Веселиновић Тмуша – драмски писац”, 5.

треба живе да подстакне да се сете погинулих, као и да пробуди оптимизам у боље сутра. Тако, на том фону је и светосавски фрагмент у једном чину „Свети сава на Мељаку” (1927), написан пригодно за прославу Савиндана. Може се рећи да је Тмуша промовисао начела соколског покрета: „У колу братства” (1934) и комад у два чина с пјевањем из муслиманског соколског живота на селу „Соколбег” (1936), само што су љубавни парови промијенили конфесионалну припадност”.¹³

Цео Тмушин живот има изражену родољубиву црту, па су отуда таквим идејама, прожети сви његови текстови: често је то мелодрамски¹⁴ тон, помешан је фолклор и историја, наглашена је жеља да се пошаље едукативна морализаторска порука. Једна од његових најбољих драма са делом тих елемента је „Телал виче од јутра до

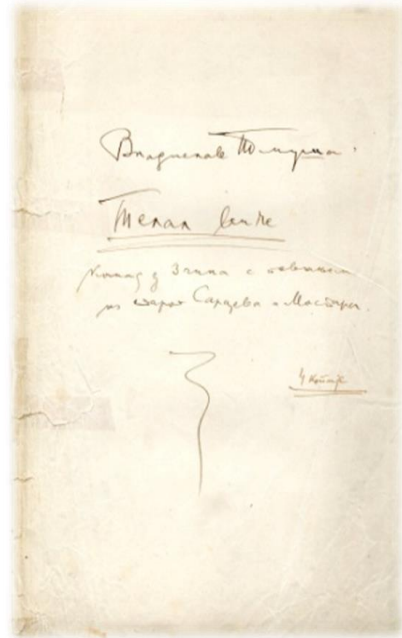
¹³ Исто.

¹⁴ Данас би то можда била и предност. Сем тога, Тмушин мелодрамски сензибилитет као да је створен за савремену масовну културу. Данас би, можда, Тмуша био писац популарних телевизијских серија. Неке од његових прича, ако би биле екранизоване, изазивале би уздахе и сузе савременог гледалишта. Ето још једне културне копче између дела Владислава Веселиновића Тмуше и савременог сензибилитета.

мрака”¹⁵ (1933). Комад из историје Босне, драматизација истоимене народне песме, о томе како је робињца Зумра, коју је паша хтео на силу да узме, побегла из његовог конака и одвела са собом младог хазнадара (чувара ризнице).

Од његовик комедија, где су најзанимљиви кратки шаљиви призори са елементима изненађења, ликови и шаљиви дијалози са елементима народног хумора сачуване су:

- „Мона Вана” (1920),
- „Послије пљуска пљусак” (1920),
- „Сјаши ми с кола” (1921),
- „Страх од пунице” (1921),
- „Ах, те пунице” (1923),
- „Свастика” (1923),
- „Сузе у ветар” (1926),
- „Он и њих две” (1928).

Оне су намењене за одмор и забаву, подешене за аматерска позоришта и више личе на скичеве него на стандардну драмску форму.

„Шефка Хасанова”

У Тмушином разноврсном драмском опусу посебно место припада „Шефки Хасановој” („Хасанагиница”), односно његовом „опсесивном, упорном и дуготрајном настојању (читава једну деценију, у неколико варијанти: 1920, 1926, 1929. у прози и стиху) да покуша драмски обликовати познату народну баладу”.¹⁶ Тмуша се заиста упорно вртео око обликовања две варијанте обраде баладе.

¹⁵ На рукописној насловној страни пише: Телал виче, комад у 3 чина с певањем, из старог Сарајева и Мостара.

¹⁶ Јосип Лешјић. „Владислав Веселиновић – Тмуша – драмски писац”, 8.

Прва варијанта писана је у стиху и објављена је 1920. године, друга варијанта је настала шест година касније а у њој је стих преточен у прозу. Управо у том новом облику, прозном, Тмушина „Шефка Хасанова” изведена је у Народном позоришту у Сарајеву, 23. 6. 1926. године, а исти текст је штампан 1929. године под насловом „Хасанагиница – Шефка Хасанова” и уз назнаку „нова обрада”.¹⁷ Оно што је сигурно, у обе верзије драмског текста „Шефка Хасанова”, Тмуша се строго придржава баладног тока догађаја, пратећи у потпуности хронологију битних момената на плану сукоба.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ **НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ**
У САРАЈЕВУ. 1927. **У САРАЈЕВУ.**

Predstava 15.

Sarajevo, subota, 24 septembra 1927

Svečana predstava u čast pravičnog kongresa
Na novo uvežbano!
ŠEFKA HASANOVA

Tragedija u 4 čina. Napisaо Vladislav Tmuša. Muzika dao O. Holer.

Dirigent, J. Roždalovski. Reditelj, N. Hajdušković.

L I C A:

Hamzaga	S. Džal
Šefka, žena mu	Ispolna Đukić
Hamzaga, stariji brat mu	A. Čurčić
Šefka, mlađi mu	Katina Hajdušković
Hadži-beg Poturavić, stariji brat Šefkin	M. Đukić
Hadži-beg Poturavić, mlađi brat Šefkin	H. Veličković
Šefka, mlađi mu	Hava Vukotić
Zvezda, mlađi mu	Jasna Kraljević
Subotić	Hava Kuzmić
Hadža Bekir, bratir (čkar)	Še. Đukić
Alpa	M. Miljević
Ismet	A. Petrović
Subotić	D. Veličković
Jasna žena	Ispolna Hajdušković
Jasna žena	O. Đukić

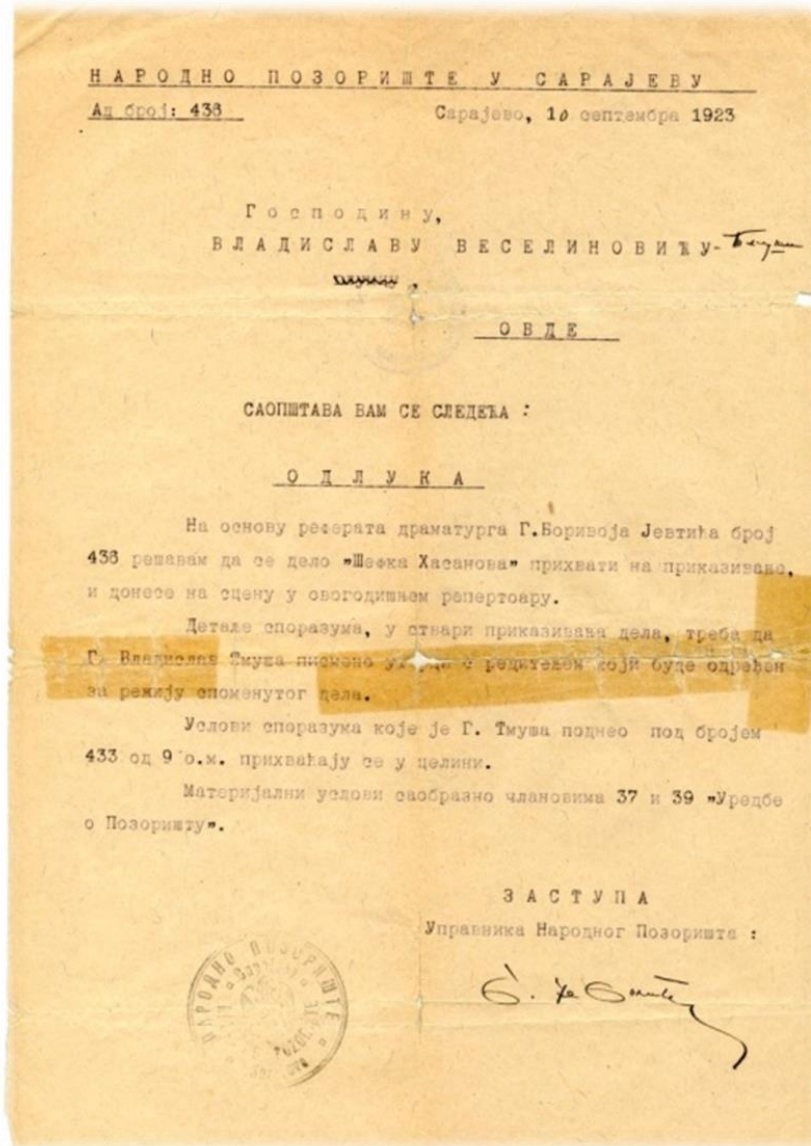
Prvi čim objeđe se sa Kuzmom Poljo. Drugi i četvrti sa kćeri Hamzaga. Treći kod Poturavića.

Uzima se uzorci iz prošlosti.

Početak u 8, svršetak oko 11 časova na večer.

Repertoar: Nedjelja, 25 septembra,
Maksimu Crnojević. Tragedija u 3 čina. Napisaо Laza Kostić. Reditelj, N. Hajdušković. (Popodnerna predstava. Četvrti put. Društvo omis.)

¹⁷ Владислав Тмуша: Хасанагиница (Шефка Хасанова), Нова обрада, драма у 4 чина, Исламска дионичка штампарија, Сарајево, 1929).

Писмо о стављању на репертоар и плакат за „Шефку Хасанову“, Народно позориште у Сарајеву, 1927. године

У четворочинској композицији, својим начином стварања драме и разрешења сукоба, Тмуша чини да се баладни ток догађаја претвара у драмски. То је означило искорак у односу на поимање карактера „Хасанагинице“, чију је вољу и снагу писац паралисао све до самог

краја драме. Шефка се успротивила устаљеним патријархалним нормама и учинила корак који већ вековима прижељкује сваки цивилизован човек у сусрету са баладом „Хасанагиница”, а „Владислав Тмуша је тиме ефектно поентирао расплет оставши ипак вјеран трагичном исходу, јер његова јунакиња такође умире, али не од бола због расанка са дјететом у колијевци и мужеве грубе провокације, већ од изненадног прилива нагле љубавне среће када сазнаје да је муж ипак воли и када животом плаћа разрјешење кобног неспоразума”.¹⁸

Уочава се потреба писца да уопшти време, простор и ликове и да их све смести у прошлост. „Том утиску уопштености и неконкретности време – простор Тмушине драме посебно доприноси језик. Језик народне песме и као лексика и као систем поетских изражајних средстава несумњиво је изразито пробран, стилизован, онеобичен и уздигнут у односу на говорни, али усклађен и нераскидиво повезан с формом коју остварује и у којој се остварује”.¹⁹

Све оно што смо изнели као карактеристике пишевог стила у приступу прераде баладе „Хасанагиница” у драмски текст „Шефка Хасанова” мање више део је естетике и стила и целокупног Тмушиног дела.

О Тмуши као драмском писцу, писали су тадашњи књижевни критичари: Јован Кршић, Милош Јевтић и други.

¹⁸ Гордана Музаферија, „Инспиративни одјек баладе Хасанагиница у драмском дјелу Владислава Веселиновића Тмуше” (рад изложен на научном скупу посвећеног Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988): 3.

¹⁹ Љиљана Пешикан Љуштановић, Време – простор Тмушине „Шефке Хасанове”. (рад изложен на научном скупу посвећеног Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988): 4.

Драмски текстови²⁰

1. Мона Вана / Владислав Тмуша // Листићи (Прилог „Народном јединству”) (Сарајево). – I, бр. 37 (10. 9. 1920), стр. 354–355
Једночинка.
2. Послије „Пљуска” прави пљусак: једно трагикомично збитије
иза кулиса једног позоришта / Владислав Тмуша // Листићи,
Прилог Народног јединства (Сарајево). – I, бр. 46 (13. 11. 1920),
стр. 427–429. Једночинка о извођењу комада П. П. Пеције.
3. Небојша. Ратна епизода у три дјела / Владислав Тмуша // Српска
ријеч (Сарајево). – II, 1920, 176, 2–3, 178, 1–2, 179, 1–2, 180, 1–2,
1831–2, 190–1, 191, 1–2, 193, 2–3.
4. Страх од пунице (По једној маџарској лакрдији) / Владислав
Тмуша //. – Палангар – Оса (Сарајево). – III, бр. 30 (24.6. 1921),
стр. 2–4.
5. Сјаши ми с кола: шала у једном чину / Владислав Тмуша //. –
Палангар – Оса (Сарајево). – III, бр. 32–34 (7. 7 – 24. 8. 1921), 7
стр.
6. Нура Диздарева: одломак из првог чина / Владислав Тмуша //. –
Домовина (Сарајево). II, бр. 10–11 (1921), стр. 2–3.
7. Пољубите се!: шала у једном чину / Владислав Тмуша //. –
Забавник Илустрованог листа (Београд). – II, бр. 17 (28. 4. 1923),
стр. 1–3. Потпис: Вајле Зефирић. Преко наслова руком написано:
Сузе у ветар.
8. Свастика: комедија у једном чину / Владислав Тмуша //. –
Забавник . (Сарајево). – I, бр. 16 (20. 10. 1923), стр. 1–3. Портрет
писца.

²⁰ Веселиновић Тмуша, *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва*, 235; П. а
Оригинални текст Драмски текстови из наведене књиге под 15, 17, ауторка
преуредила за чланак.

9. А, те пунице / Владислав Тмуша // Забавник (Сарајево). – I, бр. 21 (1923), стр. 2–3. Једночинка – скеч, драматизиована хумореска Тако је некад било. Аутор потписан Владимир Тмуша!
10. Две мајке: драмски фрагмент у једном чину / Владислав Тмуша // . – Змијање (Бања Лука). – I, бр. 1, 2 (1927), стр. 19–30; 23–29.
11. Он и њих две / Владислав Тмуша // . – Преглед (Сарајево). – I, бр. 25. (1927), стр. 13–16.
12. Три зелена крина: драмска слика у једном чину из старије историје. Босне / Владислав Тмуша // . – Гајрет (Сарајево). – XI, 1927, бр. 18, 273–276, 19, 1293–297.
13. Поп Јаков: светосавски фрагмент из доба Страдања и Надања / Владислав Тмуша // . – Слобода (Сарајево). – II, 1927, стр. 498–503.
14. Фатални костим: једна салонска и брачна идила / Владислав Тмуша // . – Вечерња пошта (Сарајево). – бр. 1761, 2, 1762, 3 (1927).
15. Смрт племените Хасанагинице: драма у четири чина (нова обрада) / Владислав Тмуша // . – Нови бехар (Сарајево). – III, бр. 2–10 (15. V – 19. IX 1929), 2, 27–29, 3, 50–51, 4, 60–61, 5, 78–80, 6, 97–98, 7, 109–111, 8, 124–126, 9, 142–144, 10, 159–161.
16. Пашина робиња: одломак позоришног комада у 3 чина „Тела виче” / Владислав Тмуша // . – Вечерња пошта (Сарајево). – IX, бр. 2460 (1929), стр. 14.
17. Тако је некад било / Владислав Тмуша // . – Чичак (Сарајево). – IV, бр. 103 (31. III 1953), 3 стр. Скеч, верзија „Ах, те пунице”.
18. Поп Јаков: (Одломак) / Владислав Тмуша// Пљеваљске новине, Пљевља, 21/1991, 821 (1.2), 5. Са биљешком Милорада Јокнића. 236/237.

Литература и извори

1. Вујица Бојовић, „Заборављени писац. Владислав Веселиновић Тмуша (1888–1954)”, *Мостови*, бр. 120–121 (1991), стр. 141–146.
2. Лешић, Јосип „Владислав Веселиновић Тмуша – драмски писац”. Рад изложен на научном скупу посвећеног Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988.
3. Љуштановић, Јован. „Поговор”, у: *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва*. Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић”, 2015, стр. 231–235.
4. Музаферија, Гордана. „Инспиративни одјек баладе Хасанагиница у драмском дјелу Владислава Веселиновића Тмуше”. Рад изложен на научном скупу посвећеном Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988.
5. Пешикан Љуштановић, Љиљана „Време – простор Тмушине „Шефке Хасанове”. Рад изложен на научном скупу посвећеног Владиславу Веселиновићу Тмуши – поводом стогодишњице рођења, Пријепоље, 29–30. септембар, 1988.
6. Тмуша, Владислав Веселиновић, *Последња радост – Избор из прозног стваралаштва*, Приредио Вујица Бојовић. Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић”, 2015.

Vladislav Veselinović Tmuša : a writer in period between two wars

Summary: Vladislav Veselinovic Tmusa (Prijeopolje, 1888 – Sarajevo, 1954), is a prolific and writer of different genres, a writer in period between two wars. He gained the greatest attention with his dramatic texts with his contemporaries. Later interpretation of Tmusa's dramatic creations, mostly deal with him as a playwright. Tmusa's most prolific period of dramatic creation (1920–1939), was marked by writing and performing his plays at the National Theatre in Sarajevo, for which he was specifically bounded, as well as in other smaller theaters in Bosnia, Montenegro and Macedonia. The

greatest attention, a number of performances in theaters had drama „Šefka Hasanova”. And because of all of it, this summary deals with Tmusa's dramatic art, with the aim to popularize local history writer of Prijepolje, between the two wars. A part of his dramatic art has been released, but a lot of it is manuscripted.

Keywords: Vladislav Veselinovic Tmusa, drammas, „Šefka Hasanova” („Hasanaginica”)